
Ivan Macut
SCIJENTOLOGIJA - TUMAČENJE OSNOVNIH POJMOVA
Scientology - interpretation of basic concepts

UDK: 298.9 Scijentizam
Pregledni znanstveni rad
Primljeno 9/2011.

Sažetak

U ovom radu bavimo se tumačenjem osnovnih pojmova scijentologije. Naime, da bismo se mogli barem donekle približiti razumijevanju jedne kompleksne stvarnosti kao što je scijentologija, potrebno je poći od osnovnih postavki ili principa. U prvom poglavlju, ukratko smo prikazali život i rad osnivača Scijentološke crkve, Lafayette Ron Hubbarda. S jedne strane, postoji službeni životopis koji je napisala Scijentološka crkva, te, s druge strane, postoje neslužbeni životopisi različitih autora. Problem je u tome što se u nekim točkama njegova života ove dvije strane razilaze. U drugom poglavlju, u kratkim crtama prikazali osnovno učenje Dijanetike, osnovne aksiome dijanetike te dijelove čovjeka prema Hubbardovom učenju. Osim toga, u ovom je poglavlju riječ i o postizanju stanja Clear, poimanju života i smrti, života nakon smrti, tj. reinkarnacije i pojmu Boga u scijentološkom učenju. Naime, sve su ovo vrlo važne teme koje nam omogućavaju da shvatimo kako scijentologija doživljava čovjeka, njegov život i smrt, i što ga čeka nakon smrti. Treće poglavlje govori o glavnim dijelovima ljudskog života, koje Hubbard naziva dinamikama i ima ih osam: 1. osobna dinamika; 2. dinamika seksa; 3. grupna dinamika; 4. dinamika čovječanstva; 5. dinamika životinja; 6. dinamika univerzuma; 7. duhovna dinamika i 8. dinamika beskonačnosti ili dinamika Boga. Ovih osam dinamika koristi se u scijentološkoj komunikaciji i treba ih savršeno naučiti kao dio scijentološkog vokabulara. Četvrto poglavlje govori o Vjerovanju Scijentološke crkve. Njega je napisao sam utemeljitelj scijentologije L. Ron Hubbard. U njemu su sadržane osnovne postavke vjerovanja Scijentološke crkve.

Ključne riječi: scijentologija, Lafayette Ron Hubbard, Dijanetika, Osam dinamika, Clear, Thetan, Vjerovanje.

UVOD

Pojam *scijentologija* ili *Scijentološka crkva*¹ danas je nadaleko rasprostranjen i poznat. Unatoč svojoj globalnoj rasprostranjenosti te unatoč tome što su za scijentologiju čuli mnogi ljudi, ipak, ovu je stvarnost teško objasniti. Problem oko određivanja ili definiranja što je to scijentologija imaju i religiozi, tj. oni koji se profesionalno bave religijskim pitanjima, religijskim fenomenima i novim religioznim pokretima. Odgovor na pitanje zašto je to tako, te kako je to moguće u današnjem suvremenom svijetu, nalazi se u činjenici da scijentologija ne dopušta objektivna ispitivanja, ne dopušta da o njima pišu oni koji nisu pripadnici scijentologije, te na sve načine pokušavaju diskreditirati one koji je istražuju izvana ili objektivno te o njima pišu loše. Scijentologija je oduvijek bila kritična prema znanstvenim ispitivanjima i istraživanjima te znanstvenici uglavnom u svojim znanstveno-istraživačkim radovima izbjegavaju ovu temu. Osim toga, oni koji su pripadnici scijentologije moraju prije svojih javnih nastupa dobiti službeno dopuštenje da mogu govoriti ili je tijekom razgovora prisutan i službeni predstavnik te se razgovor snima.² Sve je ovo uvelike doprinijelo da je scijentologija i danas dobrim dijelom u svom učenju obavijena velom tajnosti i mistike. Ipak, treba reći kako je zadnjih nekoliko desetljeća scijentologija otvorila vrata širokoj populaciji, te svatko tko želi može doći u njihove prostorije, štoviše, dobro je došao, može razgovarati s iznimno ljubaznim osobljem koje je zaduženo za to da odgovori na sva postavljena pitanja te zainteresira i pokuša osobu priključiti na ovaj ili onaj način scijentologiji.

Ako svemu ovome nadodamo i probleme oko utvrđivanja kakav je bio stvarni život i rad, a što je mitologija, utemeljitelja scijentologije Lafayette Ron Hubbarda, jer se on za vrijeme svoga života uvelike predstavljao u nerealnom svjetlu, a kao

¹ Ovdje treba upozoriti da scijentologija samovoljno koristi za sebe naziv 'crkva', iako nema bitne oznake crkve.

² Strah od razgovora s novinarima potječe još od vremena kad je Lafayette R. Hubbard dao intervju za *Saturday Evening Post*. Nadao se da će objavljivanje njegovog razgovora u uglednim američkim novinama doprinijeti širenju njegove misli i scijentologije. Međutim, novinar je objavio članak u kojemu je ocrnio njega kao osobu, a uz to i negativno prikazao njegovo učenje. Neki autori kažu da se Lafayette R. Hubbard nikada nije oporavio od toga šoka. Od tada više nikada nije puštao novinare u svoju blizinu.

jedan od primjera možemo navesti da se predstavljao kao doktor scijentologije, te je uz svoje ime stavljao titulu Dr. (Ph.D) koju je navodno stekao na Sequoia University, a stvarna je činjenica da je upisao fakultet, ali ga nikada nije završio te samim tim nije posjedovao niti osnovnu diplomu, a kamoli doktorat znanosti; uz to imamo i mnogobrojne tužbe koje su protiv Scijentološke crkve podigli bivši članovi, zabrane njihovog djelovanja u nekim zemljama, itd., problem oko razumijevanja što je scijentologija u svojoj biti, postaje tim veći.

Unatoč pojmovnoj nejasnoći, scijentologija se ipak, raširila po cijelom svijetu te ima mnoge sljedbenike. Ovom brзом širenju scijentologije doprinijeli su i poznati glumci koji su postali članovi scijentologije, kao što su John Travolta koji se 1974. god. priključio Scijentologiji, Tom Cruise, koji je 1986. postao član crkve, Will Smith, itd. Scijentologija je danas prisutna u 165 zemalja svijeta te ima skoro oko 8000 crkava i misija diljem svijeta te se svakodnevno otvaraju i novi prostori. Scijentološka crkva tvrdi da su oni danas najbrže brojčano rastuća religija svijeta. Njihova se imovina procjenjuje na milijarde dolara. Uz to, svaki član doprinosi mjesečnom ili godišnjom članarinom kako bi se poruka scijentologije mogla što lakše širiti po svijetu, te primaju različite donacije od bogatih ljudi.

Scijentološka crkva ima i službenu izdavačku i prevodilačku kuću *New Era Publications* sa sjedištem u Danskoj, koja je utemeljena 1969. god. te se bavi publiciranjem i prevođenjem djela svoga utemeljitelja L. Ron Hubbarda. Za scijentologiju knjige njihovog utemeljitelja jesu "Sveto pismo", tj. norma učenja i djelovanja koje čitaju na svojim liturgijskim sastancima, te oni objavljuju službene prijevode njegovih djela na svjetske jezike kako bi izbjegli opasnost da se nestručnim prevođenjem dođe do iskrivljavanja izvorne misli L. Ron Hubbarda. Osim u Danskoj, ima svoje podružnice i u Ujedinjenom Kraljevstvu, Njemačkoj, Italiji, Francuskoj i Španjolskoj. Knjige L. Ron Hubbarda dostupne su na 53 svjetska jezika, među kojima su neke prevedene i na hrvatski jezik. Osim knjiga izdaju i DVD materijale te je sve knjige, DVD i ostale multimedijalne materijale moguće naručiti i putem interneta.

U Europi je scijentologija prisutna u zemljama kao što su Austrija, Belgija, Danska, Francuska, Njemačka, Mađarska, Italija, Nizozemska, Norveška, Portugal, Rusija, Španjolska, Švedska, Švicarska, itd. U Hrvatskoj je 22. prosinca 2003.

Scijentološka crkva službeno od Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, upisana u *Evidenciju vjerskih zajednica* sa sjedištem u Orehovici, ulica Augusta Cesarca 11. Prema nekim procjenama, ona u Hrvatskoj ima između 20 i 30 sljedbenika.

Budući da je scijentologija rasprostranjena po cijelom svijetu te budući da se polako probijaju i u Hrvatsku, te osim toga, na hrvatskom jeziku nedostaje stručnih radova koji se bave ovom problematikom s filozofsko-fenomenološkog i religiološkog stajališta, smatramo da je ovu problematiku potrebno približe objasniti te ćemo u ovom radu objasniti osnovne pojmove učenja i vjerovanja, bez kojih se nije moguće približiti razumijevanju Scijentološke crkve u cjelini.

1. UTEMELJITELJ SCIJENTOLOGIJE – LAFAYETTE RON HUBBARD (1911.-1986.)

Scijentologija je utemeljena 1954. u Los Angelesu, u Sjedinjenim Američkim Državama, a utemeljio ju je Lafayette Ron Hubbard. Nažalost, do danas nije napisana Hubbardova biografija koja bi bila opće prihvaćena. Postoji službena biografija koju su napisali sami scijentolozi, međutim, znanstvenici su provjerili podatke iz te službene scijentološke biografije i neki su se pokazali netočnima. Budući da cilj ovoga rada nije istražiti cjelokupni Hubbardov život, osvrnut ćemo se samo na najvažnije događaje iz njegovog života i učenja.

Lafayette Ron Hubbard³ rodio se 13. ožujka 1911. u Tildenu, Nebraska (SAD). Otac mu se zvao Ross, a majka Ledora May Waterbury. Bio im je jedino dijete. Budući da mu je otac bio marinac, obitelj se često selila. Između 1927. i 1929. Ron je putovao i obilazio daleki Istok: Kina, Japan, Filipini gdje se

³ Usp. *L. Ron Hubbard: Il fondatore di Scientology*, u: *Che cos'è Scientology?*, New Era Publications International ApS, Copenhagen, Danska, 1998., 25-56. Ova je knjiga napisana od službene Scijentološke crkve. To je zapravo kompilacija Hubbardovih djela, ali se ne navodi nijedan urednik po imenu. Osim ovog službenog životopisa R. L. Hubbarda, u ovom poglavlju služili smo se još sljedećim djelima: J. Gordon Melton, *La Chiesa di Scientology*, Editrice ElleDiCi, Torino 1998., 5-37, J. Reitman, *Inside Scientology, The Story of America's most secretive religion*, Houghton Mifflin Harcourt, Boston/New York, 2011., L. Hauser, *Scientology, Geburt eines Imperiums*, Ferdinand Schöningh, München 2010., 9-12., M. Introigne, *Le religioni del potenziale umano*, u: *Le nuove Religioni*, Sugarco edizioni, Milano 1989., 359-371.

izbližega upoznao s budizmom. Studirao je dvije godine na George Washington University. Službena Hubbardova biografija bilježi kako Hubbard nikada nije bio na predavanjima. Sveučilište napušta 1932. Scijentolozi drže kako je Hubbard, prije nego je počeo istraživati ljudski um, dušu i život, na George Washington University studirao nuklearnu fiziku. Nakon što je napustio sveučilište otputovao je u Puerto Rico gdje se bavio istraživanjem minerala. 1930-ih godina počinje pisati djela iz znanstvene fantastike. Scijentolozi tvrde da je pozvan i u Hollywood da radi na scenarijima za filmove.

13. travnja 1933. Hubbard se oženio za Margaret 'Polly' Grubb. 1934. Hubbard je dobio sina i nazvao ga je Lafayette Ronald Hubbard, Jr. Nekoliko godina kasnije, 1936. god., Hubbard je dobio i kćer koju je nazvao Katherine May. 1950. dobio je drugu kćer koju je nazvao Alexis Valerie.

Nekoliko godina nakon rođenja prve kćeri, Hubbard se priključio američkim marincima. Scijentolozi ga opisuju kao izvrsnog moreplovca koji je dobio brojne medalje za svoje služenje u vojsci. Neslužbeni biografi tvrde da je bio ispodprosječan vojnik koji nikada nije osobno dobio nikakvu medalju. 1946. godine nezakonito je oženio Saru, jer je još uvijek bio oženjen za Polly. Sljedeće godine Polly je zatražila i dobila razvod braka.

Godine 1950., nakon nekoliko neuspješnih pokušaja izdavanja knjige kod različitih izdavača, Hubbard tiska svoju najpoznatiju knjigu: *Dianetics: The Modern Science of Mental Health*.⁴ Ubrzo je prevedena na nekoliko jezika te je postala najprodavanija knjiga u Americi. Hubbard se upustio u romantičnu vezu sa svojom asistenticom, dok je i njegova žena Sara također počela novu vezu, te se Hubbardu 1951. god. i drugi brak ubrzo raspao. Zanimljivo je da Hubbard ubrzo svoju Saru i njezinog ljubavnika prijavljuje u FBI da su komunisti. Osim toga, Hubbard je htio Saru proglasiti neuračunljivom, međutim nije uspio naći liječnika koji bi to potvrdio. Ubrzo se Hubbard oženio s Mary Sue Whipp s kojom je dobio još troje djece: 1954. god. Geoffrey Quentin McCaully, 1955. Mary Suzette Rochelle te 1958. Arthur Ronald Conway.

Godine 1952. Hubbard je osnovao *Hubbard College* gdje je namjeravao promovirati svoju *Dijanetiku* i zaštititi je kao

⁴ Knjiga je tiskana i na hrvatskom jeziku: L. Ron Hubbard, *Dijanetika - Moderna znanost o mentalnom zdravlju*, New Era Publications International ApS, Kopenhagen, Danska, 2009.

intelektualno vlasništvo. Međutim, ubrzo je financijski propao te je bio prisiljen zatvoriti taj *College*⁵ i preseliti se u Phoenix gdje osniva *Hubbard Association of Scientologists International* kako bi promovirao Scijentologiju. Svoje novo istraživanje napisao je u knjizi pod naslovom *Znanost o preživljavanju*. Godine 1953. prema službenoj biografiji dobio je doktorat znanosti od *Sequoia University* zbog svog doprinosa znanosti s *Dijanetikom*, što neki osporavaju tvrdnjom da ovo sveučilište nije imalo pravo izdavati diplome. Nakon ovog događaja Hubbard je odlučio da Scijentologija postane religija te počinje polako rasti. God. 1959. Hubbard se zajedno sa svojom obitelji seli u kuću *Saint Hill Manor* u Sussex (Ujedinjeno Kraljevstvo) te ta njegova kuća postaje međunarodni scijentološki centar.

Utemeljivši Scijentologiju te je pretvorivši u religiju, Hubbard i scijentologija nailaze na probleme sa zakonom, te je čak i FBI istraživao Hubbarda. God. 1966. Hubbard je utemeljio agenciju *Guardians Office* (GO), a na čelo joj je stavio svoju ženu. Zadatak ove agencije bio je razračunavanje s izvanjskim neprijateljima. Iste godine Hubbard stvara vlastitu flotu brodova te je utemeljio i *Hubbard Explorational Company Ltd.* Na tim brodovima plove članovi scijentologijskog bratstva *Sea Org*.

1970-ih godina Hubbard i Scijentološka crkva nalaze se pod teškim optužbama u Francuskoj za prijevaru, te Hubbard napušta tu zemlju. Budući da se Hubbard morao skrivati zbog različitih optužbi, David Miscavige postaje zapravo prvi čovjek Scijentološke crkve. Hubbardova žena napušta čelno mjesto *Guardians Office* te na njezino mjesto dolazi Hubbardova kćerka Suzette. Osim ovoga, Hubbarda je napustio njegov prvi sin, te je promijenio ime u Ronald DeWol.

Godine 1980. utemeljena je *Church of Spiritual Technology* (CST) koja ima sva prava na Hubbardova djela te njegovo intelektualno vlasništvo, te su se na taj način osigurali da ne bi netko falsificirao i iskrivio Hubbardovu misao.

God. 1986. Hubbard umire u potpunom deliriju.⁶ Neki kritičari Hubbardova rada i misli ističu upravo ovu činjenicu

⁵ U prosincu 1990. u Kaliforniji je osnovan *Hubbard College of Administration*. Osim u Kaliforniji, otvorili su podružnice i u Australiji, Europi, Aziji, Rusiji, Ukrajini i Latinskoj Americi. Studij na *Hubbard College* plaćaju studenti, a cijena jedne godine iznosi oko 38.000 američkih dolara.

⁶ Službena Hubbardova biografija izostavlja podatak da je umro u deliriju. Usp. *L. Ron Hubbard: Il fondatore di Scientology*, u: *Che cos'è Scientology?*, 51-52.

kao dokaz da je njegov sustav pogrešan. Naime, Hubbard je tvrdio da će onaj tko se bavi Dijanetikom i Scijentologijom biti u potpunosti *Clear*, da će imati potpunu jasnoću i bistrinu razuma. Tu ideju pobija njegova smrt u deliriju.

Hubbardov nasljednik postaje David Miscavige (rođen 1960. god.) koji će Scijentološkoj crkvi dati novi polet i razraditi novu strategiju razvoja i širenja u svijetu.

2. DIJANETIKA – ZNANOST O MENTALNOM ZDRAVLJU

Pojam *scijentologija* dolazi od latinske riječi *scio*, a znači poznavanje, znanje te od grčke riječi *logos*, a ima značenje *riječ*, ili izvanjska forma kojom se izriče unutarnje znanje. Scijentologija znači “znanje kao poznavanje”. U scijentologiji ne postoje dogme. Njezine su istine očite, principi se mogu lako pokazati, a rezultati do kojih se dolazi, ukoliko se služimo njezinim tehnikama, jesu očiti u bilo kojoj Scijentološkoj crkvi bilo gdje na svijetu.⁷ Da bismo mogli točno shvatiti o čemu govori scijentologija, potrebno je krenuti od njezinog temelja, a to je *Dijanetika*.

Hubbard u *Predgovoru* knjige *Samoanaliza* potiče ljude da sami isprobaju da li Dijanetika stvarno djeluje ili ne: “Nemojte previše obraćati pažnju na one koji vam kažu da ovaj sustav ne funkcionira. Oni bi se osjećali nesigurno ako bi ljudi oko njih previše ojačali. Mudri isprobaju prije no što sude. Kritičari samo slijede hirove ciničnog i apatičnog doba. Vi imate pravo na svoje vlastito mišljenje. Da li ovaj sustav funkcionira ili ne, odlučite na osnovu vlastitog iskustva. Ni svi autoriteti pod kapom nebeskom ne mogu promijeniti prirodne zakone.”⁸

Dijanetikom Hubbard želi probuditi skrivene sposobnosti u čovjeku, a kojih najčešće nismo niti svjesni: “Iako ponekad zasjenjeni tmurnim oblacima loših iskustava, vaše su sposobnosti zapravo daleko veće nego što vam je itko ikada dopustio da vjerujete.”⁹ Međutim, da Dijanetika nije tako bezopasna, vidimo iz samih Hubbardovih riječi kad u *Uvodu* u

⁷ Usp. L. Ron Hubbard: *Il fondatore di Scientology*, u: *Che cos'è Scientology?*, 59-61.

⁸ L. Ron Hubbard, *Samoanaliza – Jednostavna knjiga o osobnom razvoju s tekstovima i procesima temeljenim na dijanetičkim otkrićima*, New Era Publications International ApS, Kopenhagen, Danska, 2009., 3.

⁹ *Isto*, 5.

Samoanalizu piše: “Sve je to na vašu vlastitu odgovornost. Bilo što toliko moćno poput ovih procesa može povremeno planuti. Ako ste mentalno prilično stabilni ne postoji prava opasnost. Ali vas neću zavaravati. Čovjek može poludjeti, već od samog čitanja ove knjige. Vidite li nekoga, tko nije baš toliko stabilan koliko misli da je, kako radi sa *Samoanalizom*, odgovorite ga od toga; ako jedva može podnijeti pileću juhu, bolje da ne jede sirovo meso. Pošaljite ga dijanetičkom auditoru. Čak ako mu i loše krene, dijanetički ga auditor može dovesti u red. Jednostavno pozovite auditora. Dakle, nemojte se zavaravati da *Samoanaliza* ne može dovesti nestabilnu osobu do teške konfuzije.”¹⁰

Hubbard je otkrio da postoje određeni aksiomi koji su uvijek primjenjivi i vrijede za sve.

2.1. Aksiomi Dijanetike

“Dijanetika je preteča i podznanost sciјentologije. Dijanetika potječe od grčkih riječi *dia* (kroz) i *nous* (um ili duh). Dijanetika je ‘ono što duh čini tijelu.’”¹¹ Iako je L. Ron Hubbard postao popularan sa svojom knjigom *Dijanetika – Moderna znanost o mentalnom zdravlju*, ipak prva knjiga koju je napisao o Dijanetici jest *Dijanetika – Izvorna teza*.

Hubbard kaže kako je Dijanetika heuristička znanost izgrađena na *aksiomima* te se više temelji na djelotvornosti nego na istini. Zahtjevi koje ovi aksiomi moraju zadovoljiti jesu ti da se njihovom upotrebom mogu sa sigurnošću postići konačni i predvidljivi rezultati. Dijanetika je zapravo skup znanosti koja se bavi ljudskom mišlju. Prema Hubbardu, područje misli se može podijeliti u dva područja: ‘spoznatljivo’ i ‘nespoznatljivo’. Dijanetika se bavi samo ‘spoznatljivim’.¹² Osnovni aksiomi Dijanetike glase:

Prvi aksiom: *Opstani*. Osnovni cilj Dijanetike jest otkriti svrhu života. Čovjek u svim svojim djelima, cijelim svojim bićem, teži samo za jednim, a to je opstanak. Upravo zato ovo

¹⁰ *Isto*, 8.

¹¹ L. Ron Hubbard, *Sciјentologija - Osnovne misli*, New Era Publications International ApS, Kopenhagen, Danska, 2009., 5. Vidi još L. Ron Hubbard, *Dijanetika – Evolucija znanosti*, New Era Publications International ApS, Kopenhagen, Danska, 2009.

¹² Usp. L. Ron Hubbard, *Dijanetika – Izvorna teza*, New Era Publications International ApS, Kopenhagen, Danska, 2009., 7.

je osnovni aksiom Dijanetike.¹³ Hubbard ga objašnjava ovako: “Ovo možemo shvatiti kao najniži zajednički nazivnik konačnog univerzuma. On obuhvaća zakon očuvanja energije i sve oblike energije. Zatim opisuje svrhu te energije u onoj mjeri, u kojoj je trenutno nama vidljiva u ‘spoznatljivom’ području. Lako je uočljivo da se aktivnost konačnog univerzuma pokorava ovome aksiomu kao zapovijedi. Može se smatrati da su sve aktivnosti i energija motivirani njime. To je najniži zajednički nazivnik raznim carstvima, jer se sve životinje, biljke i minerali bore za opstanak. Mi ne znamo iz kojeg razloga mi opstajemo. U našem području ‘spoznatljivog’, kao i pri našem izboru isključivo funkcionalnih aksioma, mi ne znamo i nemamo baš nikakvog neposrednog razloga pitati se *zašto*.”¹⁴

Drugi aksiom: *Svrha uma jest rješavanje problema vezanih uz opstanak*. Ono čemu teže svi organizmi jest besmrtnost. Smrt je neuspjeh. Um djeluje pokoravajući se središnjoj zapovijedi: Opstani!, kako bi usmjerio organizam u pokušaju da ostvari konačni cilj.¹⁵

Treći aksiom: *Um usmjerava organizam, vrstu, njegove simbioante ili život u nastajanju da opstane*. Hubbard kaže kako je evolucija dokaz kako je opstanak bio kušnja nekog organizma. Niti jedna aktivnost ne postoji izvan područja opstanka, jer organizam djeluje na osnovi informacija, a greška ili neuspjeh ne mijenjaju činjenicu da je njegov osnovni poriv motiviran opstankom.¹⁶

Četvrti aksiom: *Um, kao središnji upravljački sustav tijela, postavlja, uočava i rješava probleme opstanka te rukovodi ili ne uspijeva rukovoditi njihovim izvršenjem*. “Budući da postoji mnogo organizama iste vrste i svi oni pokušavaju postići isti cilj te postoji mnogo vrsta, a i sama materija pokušava opstati bilo u jednom ili u drugom obliku, neizbježno dolazi do sukoba i nadmetanja među jedinkama vrste, među vrstama ili jedinicama materije. Vrste ne mogu opstati ukoliko nisu prvenstveno zainteresirane za svoju vrstu. (...) Čovjek je trenutno, bar na ovom planetu, najuspješniji postojeći organizam.”¹⁷

¹³ Usp. L. Ron Hubbard, *Dianetics: La comprensione della mente*, u: *Che cos'è Scientology?*, 62.

¹⁴ Usp. L. Ron Hubbard, *Dijanetika – Izvorna teza*, 8.

¹⁵ Usp. *Isto*, 9.

¹⁶ Usp. *Isto*, 9-10.

¹⁷ *Isto*, 10.

Peti aksiom: *Ustrajnost pojedinca u životu izravno je vođena snagom njegove osnovne dinamike.* Dinamike se razlikuju od pojedinca do pojedinca; mijenja se ovisno o fiziologiji, okolini i iskustvu.¹⁸

Šesti aksiom: *Inteligencija je sposobnost pojedinca, grupe ili rase da rješava probleme vezane uz opstanak.* Hubbard ističe kako visoka inteligencija ne znači da netko ima visoku dinamiku, i obrnuto. Dinamika je ustrajnost pojedinca da se pokorava prvom aksiomu, a on glasi: Opstani.¹⁹

2.2. Dijelovi čovjeka

Prema Hubbardovom učenju, svaki se čovjek sastoji od tri dijela: Duh ili Thetan, Um i Tijelo.

a) *Thetan* - Hubbard smatra kako je najveće otkriće Scijentologije te najsnažniji doprinos ljudskom znanju, opis i tretman ljudskog duha ili Thetana. Hubbard kaže kako je do tog otkrića došao u srpnju 1952. god. u Phoenixu, u Arizoni te je na znanstveni način ustanovio: "ta stvar jest osoba, osobnost, može se odvojiti od tijela i uma po želji, bez da to dovede do tjelesne smrti ili umne poremećenosti."²⁰

Što je Thetan? Hubbard Thetan opisuje kao: "nešto što nema masu, valnu duljinu, energiju, vrijeme niti mjesto u prostoru, osim konsideracijom ili postulatom. Dakle, duh nije stvar. On je *kreator* stvari. Uobičajeno prebivalište thetana je u lubanji ili u blizini tijela. Thetan može biti u jednom od četiri stanja: 1. Prvo je potpuna odvojenost od jednog ili više tijela ili od ovog univerzuma. 2. Drugo bi bilo blizu tijela uz svjesnu kontrolu tijela. 3. Treće bi bilo u tijelu (ili lubanji). 4. Četvrto bi bilo obrnuto stanje, gdje je thetan kompulzivno udaljen od tijela i ne može mu prići. (...) Sa stajališta čovjeka, ovo drugo stanje je najprikladnije."²¹

Hubbard smatra kako thetan može propasti, međutim, isto tako u bilo kojem trenutku thetan se može i obnoviti. Thetan ne posjeduje poseban identitet ili ime, osim ako nije uključen u jednu ili više igara u životu. Cilj je Scijentologije da se osobu

¹⁸ Usp. *Isto*, 11.

¹⁹ Usp. *Isto*, 11.

²⁰ L. Ron Hubbard, *Scijentologija - Osnovne misli*, 65.

²¹ *Isto*, 66.

dovede do stanja pod brojem dva (blizu tijela uz svjesnu kontrolu tijela), jer je čovjek u takvom stanju sretniji i sposobniji.²²

b) *Um* - Za Dijanetiku vrlo je važan ljudski um. Hubbard drži kako je um podijeljen na tri glavna dijela:

Prvi je dio *Analitički um*: Hubbard kaže da je ovaj dio uma kao računalo, iako je ljudski um neobično sposobniji i beskonačno savršeniji od bilo kojeg ikad izumljenog računala. Dio analitičkog uma čini *monitor*. Monitor je, prema Hubbardu, centar svjesnosti osobe. Općenito govoreći, on jest osoba. Hubbard kaže kako ga se tisućama godina nazivalo različitim imenima, a na koncu se sve svodi na "ja". Ovaj monitor upravlja analitičkim umom jer mu je to urođeno. Hubbard smatra kako potpuno znanje o analitičkom umu možemo saznati samo nakon što saznamo njegove aktivnosti, što je po prvi put precizno saznano u Dijanetici. Taj um je savršeno računalo te nikada ne griješi dokle god je ljudsko biće razumski neoštećeno.²³ Analitički um kombinira osjete trenutnog okruženja, one iz prošlosti te procjene iz budućnosti kako bi dobio zaključke. Analitički um kombinira potencijalnu spoznaju Thetana sa stanjem njegove okoline i dovodi ga do zaključaka. Hubbard kaže kako je najvažnija stvar kod analitičkog uma *svjesnost*, tj. osoba zna što zaključuje i zna što čini.²⁴

Drugi dio je *Reaktivni um*: ovaj um radi na principu podražaja i odgovora. Na određeni podražaj, on daje određeni odgovor. Dijanetika se bavi upravi ovim reaktivnim umom. Ovdje se pohranjuju sve loše stvari koje su se nekome dogodile te ih on nameće osobi u nepredvidivim situacijama kada treba hitno reagirati, ili u trenucima opasnosti kako bi osobu naveo na ponašanje kakvo se smatra sigurnim.²⁵ Hubbard smatra kako sve pogreške u razmišljanju i djelovanju proizlaze upravo iz reaktivnog uma. Sadržaj reaktivnog uma jesu zapisi tjelesnih bolova koji su praćeni osjetima u vrijeme isključenosti analizatora. Sve aberirano ponašanje i pogreške pojedinca uzrokovani su restimulacijom reaktivnog uma.²⁶

²² Usp. *Isto*, 67.

²³ L Ron Hubbard, *Dijanetika – Moderna znanost o mentalnom zdravlju*, New Era Publications International ApS, Kopenhagen, Danska, 2009., 55-56.

²⁴ Usp. L. Ron Hubbard, *Scijentologija - Osnovne misli*, 68-69.

²⁵ Usp. *Isto*, 69-70.

²⁶ Usp. L. Ron Hubbard, *Dijanetika – Izvorna teza*, 20-22.

U trenutku kad je osoba svjesna, djeluje analitički um. Kad je osoba, potpuno ili djelomično, u nesvjesti, uključuje se reaktivni um. Ova nesvjesnost može biti uzrokovana nekom nesrećom, incidentom, itd. Kad je osoba nesvjesna naš reaktivni um sve točno registrira što se dogodilo. Osim događaja, reaktivni um registrira i bol i mentalne slike, koji se ne mogu izravno kontrolirati. Dok se čini kako osoba koja je izgubila svijest, ne reagira na okolinu, u stvarnosti ona registrira sve što se događa oko nje. Ove mentalne slike nazivaju se *Engrami*.²⁷ Engrami se mogu reaktivirati čim se dogodi nešto slično što se dogodilo u trenutku stvaranja tog istog engrama. Oni ne pomažu preživljavanju čovjeka te ih se treba ukloniti.²⁸

Treći dio uma jest *Somatski um*. Ovo je još niža vrsta uma od reaktivnog uma. Ne sadrži nikakvo razmišljanje, nego samo djelovanje. On je podređen i analitičkom i reaktivnom umu, ali i Thetanu. I analitički i reaktivni um mogu utjecati na somatski um. Stoga, nije neobično da postoje psihosomatske bolesti, tj. stanje u kojem Thetan nije svjestan opterećenja somatskog uma raznim naredbama ili poremećajima.²⁹

c) *Tijelo* – je treći dio čovjeka. Hubbard uči kako: “tijelo postoji u svom vlastitom prostoru te je taj prostor stvoren sidrišnim točkama (točke koje su usidrene u prostoru drugačijem od prostora fizičkog univerzuma oko tijela). Složenost ovih sidrišnih točaka može uzrokovati više neovisnih električnih tokova koje osobi mogu uzrokovati mnogo neugodnosti. Uravnotežena građa tijela, pa čak i kretnje zglobova u tijelu i fizičke karakteristike, mogu se mijenjati promjenom električnog polja koje postoji na određenoj udaljenosti od tijela ili unutar tijela. Električno polje je najvažnije i ono nadgleda fizičku strukturu tijela. Stoga, tijelo nije samo pod utjecajem triju umova, ono je i pod utjecajem svog vlastitog električnog polja.”³⁰

Hubbard smatra da je primjena elektrošokova opasna za tijelo i njegovo energetske polje te ne čini ništa dobrog tijelu,

²⁷ Engrami su potpuni zapisi, sve do najsitnijeg detalja, svakog osjeta prisutnog u trenutku djelomične ili potpune nesvjesti. Oni imaju svoju vlastitu snagu. Oni su zapravo poput gramofonske snimke ili filma koji bi sadržavao sve osjete vida, zvuka, njuha, okusa, itd. Usp. L. Ron Hubbard, *Dijanetika – Moderna znanost o mentalnom zdravlju*, 74.

²⁸ Usp. L. Ron Hubbard, *Dianetics: La comprensione della mente*, u: *Che cos'è Scientology?*, 64-65.

²⁹ Usp. L. Ron Hubbard, *Scijentologija - Osnovne misli*, 71-72.

³⁰ *Isto*, 73.

osim što ubrzava smrt osobe. Poznavanje mentalne i fizičke strukture tijela potrebno je kako bi se samo tijelo moglo liječiti, a ovo znanje nije bilo poznato prije otkrića Scijentologije.³¹

Od ova tri dijela čovjeka (*thetan*, *um* i *tijelo*), prema Hubbardu, najvažniji je *thetan* jer bez njega ne bi bilo niti uma niti života u tijelu, dok s druge strane i bez tijela i bez uma u *thetanu* još uvijek postoje i životnost i život. *Thetan* jest osoba. Vi ste Vi u tijelu, zaključuje Hubbard.³²

2.3. *Clear*

Nakon što je Hubbard otkrio postojanje reaktivnog uma i engrama, razvio je i precizne tehnike za rješavanje ovih problema. Tehnika se sastoji u tome da ukloni sadržaj reaktivnog uma i da ukloni mogućnost djelovanja na osobu. Cilj je Dijanetike da osobu dovede do novog stanja, koje je čovjek tražio kroz cijelu povijest, a nije uspio otkriti jer nije poznao Dijanetiku, a to je stanje *Clear*. *Clear* je osoba koja je oslobođena vlastitog reaktivnog uma i koji ne snosi posljedice negativnih efekata koje ovaj um može uzrokovati. *Clear* nema engrame. Slobodno izražava svoje osjećaje, misli vlastitom glavom. *Clear* ima povjerenje u samoga sebe, sretan je i općenito ima uspjeha kako na poslu, tako i na razini međuljudskih odnosa. Ovo je stanje ono koje svi ljudi žele postići. Ovo stanje svi mogu postići ukoliko slijede Hubbardovo učenje.³³

Da bi osoba postala *Clear* treba proći kroz *Auditing*. *Auditing* je tehnika koja pomaže *Preclearu*³⁴ (osoba koja želi postati *Clear*) da se riješi engrama. Da bi se *Preclear* mogao riješiti reaktivnog uma potrebno je da se *Preclear* vrati u engram te da sadržaj engrama ispita analitički um. To se postiže tehnikom *auditinga* zvan *dijanetički reverie*: “*Preclear* sjedi u udobnoj stolici s

³¹ Usp. *Isto*, 74.

³² Usp. *Isto*, 74.

³³ Usp. L. Ron Hubbard, *Dianetics: La comprensione della mente*, u: *Che cos'è Scientology?*, 66-67.

³⁴ Hubbard je napisao knjigu koja bi trebala pomoći svima onima koji krenu putem postajanja *Clear*. U predgovoru naslovljenom *Kako koristiti ovu knjigu*, Hubbard piše: “Svatko tko koristi ovu knjigu, onako kako je napisana, može unaprijediti svoje sposobnosti, rehabilitirati svoje ciljeve te se uzdići iznad svojih bližnjih. Takvi ljudi su nam potrebni ako želimo bolji svijet.” L. Ron Hubbard, *Priručnik za Preclear*, New Era Publications International ApS, Copenhagen, Danska, 2009., 2.

rukohvatima ili leži na kauču u tihoj sobi, gdje su osjetilne smetnje minimalne. Auditor mu kaže da gleda u strop. Zatim mu kaže: “Kada nabrojim od jedan do sedam tvoje će se oči zatvoriti.” Auditor zatim broji od jedan do sedam i nastavlja brojati tiho i ugodno, sve dok preclear ne sklopi oči. (...) To nije hipnotizam. To je nešto potpuno drugačije. Preclear zna sve što se oko njega događa. Ne “spava” i može se izvuci iz svega kad god to poželi. (...) U reverieu, sljedeće riječi auditor mora posvetiti uvođenju *poništiivača*. To mora biti tako sročeno da se izgovori ključna riječ, koja će, kada bude izgovorena na kraju terapije, poništiti bilo koju primjedbu ili sugestiju danu od strane auditora dok je preclear bio u reverieu. To je garancija da u umu precleara neće ostati niti jedna pozitivna (hipnotička) sugestija zbog nepažnje ili slučajnih pogrešaka prilikom auditinga. (...) U dijanetičkoj terapiji se koristi *vraćanje*. Vraćanje je metoda zadržavanja preclearovog tijela i svijesti u sadašnjem vremenu, dok mu je istovremeno rečeno da se vrati u određeni događaj.”³⁵

Dok neki autori smatraju kako je Auditing kao proces da bi netko postao *Clear*, zapravo ispiranje mozga, Hubbard drži kako: “Clear nije plod uništenih osobnosti, već je ujedinjenje onog najboljeg i najsretnijeg dijela pojedinca. Pogrešno je pretpostaviti da je bilo koja osobnost bila ubijena. Bolni trenutci preclearovog života bili su iscrpljeni, a određene osobnosti koje je preclear dramatizirao, ako su mu bile bolne ili antagonistične, više ne postoje. Ali, osnovna osobnost je rehabilitirana u svojoj najpotpunijoj i najinteligentnijoj i najsvrhovitijoj mjeri.”³⁶

Ono što scijentologija želi postići jest *činiti svijet boljim*. Ovo se može postići ako ponajprije svatko osobno postane Clear, a onda to prenese i potakne svoju obitelj, prijatelje, društvo, itd. da postanu Clear. Ukoliko svi postanu Clear, Hubbard smatra kako ćemo dobiti idealno društvo bez nasilja, kriminala, ratova, itd.

2.4. OT – Thetan Operante

Thetan Operante (OT) je viši stupanj duhovnog postojanja nego što je to Clear. Operante ima značenje: u stanju djelovanja bez ovisnosti o stvarima. Ovakav OT u stanju je kontrolirati

³⁵ L. Ron Hubbard, *Dijanetika – Izvorna teza*, 85-86.

³⁶ Isto, 129-130.

materijom, energijom, vremenom i prostorom. Zapravo, OT je u stanju biti uzrok života. Postoji više OT stupnjeva, a svi oni sadrže najvažnije Hubbardovo učenje. Kako osoba napreduje na OT ljestvici, tako sve više i više upoznaje tajne života, od početka do smrti. Postoji 15 OT stupnjeva i svaki od njih sadrži kompletni auditing. Stupanj od I. do VII. moguće je postići u *Flag Service Organization*, u gradu Clearwater, na Floridi. Stupnjevi od VIII. do XV. moguće je postići jedino na *Flag Ship Service Organization*, tj. na brodu koji je u vlasništvu Scijentološke crkve, a zove se *Freewinds*.³⁷

Ovi najviši stupnjevi obično su rezervirani i mogu ih postići malobrojni članovi scijentologije, a koji su ujedno i članovi *Sea Organization* (to je zapravo bratstvo unutar same crkve, a čine ga ljudi koji su cijeli svoj život posvetili scijentologiji i njezinom učenju). Oni potpisuju jedan simbolični dokument u kojem posvećuju svoj život Scijentološkoj crkvi na simboličnih milijardu godina, čime se želi reći da cijeli svoj život posvećuju učenju i ciljevima scijentologije. Oni se zalažu da svijet bez kriminala, ratova, droge i nepismenosti.³⁸

2.5. Život i smrt

Što je život? Hubbard na život gleda kao na određenu vrstu energije, koja se pokorava određenim zakonima. Životni oblik ili organizam sastoji se od života, materije, energije, prostora i vremena. Mrtvo tijelo je sve ovo prije nabrojano, samo bez životne energije. Život je organizirao organizam, a zatim se povukao iz njega. To nam je poznato kao ciklus začeca, rođenja, rasta, propadanja i smrti.³⁹

Prema Hubbardu najveće zadovoljstvo jest opstanak bez granica ili, drugačije rečeno, besmrtnost. Ovaj je cilj nedostizan fizičkom organizmu, ali ne i njegovom životu. Da bi čovjek opstao, potrebno je da ima um u izvrsnom stanju: "Um nastoji osigurati akcije koje vode opstanku, te upravljati njima. On ne teži samo k opstanku organizma (sebe) nego i obitelji, djece, budućih naraštaja te svega života. On može biti selektivno

³⁷ Usp. *Il quadro dei gradi: L'auditing che conduce a stati di esistenza più elevati*, u: *Che cos'è Scientology?*, 167-168.

³⁸ Usp. *Un catechismo su Scientology*, u: *Che cos'è Scientology?*, 541-542.

³⁹ Usp. L. Ron Hubbard, *Samoanaliza*, 33-35.

otupljen. On može biti otupljen u odnosu na svoj opstanak, a istovremeno vrlo živ u pogledu preživljavanja budućih naraštaja. Može biti otupljen u odnosu na grupu, ali vrlo živ u odgovornosti za organizam (sebe). Da bi dobro funkcionirao um ne smije biti otupljen ni u kom smjeru. (...) um mora biti sposoban osmisliti optimalna rješenja ne samo za sebe, već i za sve stvari koje su uključene u njegov opstanak.⁴⁰

Što je smrt? Za Hubbarda smrt je postupak kojim život uklanja zastarjele i neželjene organizme, kako bi se novi mogli rađati i napredovati. Prema Hubbardu, život sam po sebi ne umire, nego samo umiru fizički organizmi. Smrt je ograničeni koncept umiranja fizičkog dijela organizma, dok život i osobnost idu dalje. Kad fizički dio organizma prestane funkcionirati, to je smrt, kaže Hubbard.⁴¹

2.6. Bog

U scijentologiji postoji i pojam *Bog*. Taj se pojam veže uz osmu dinamiku, a ona znači poriv prema postojanju kao beskonačnost. Ta se dinamika također može nazvati *Višim Bićem*. To se može zvati *dinamika beskonačnosti* ili *dinamika Boga*. Međutim, scijentologija nema dogmi o Bogu koje potom predlaže na vjerovanje svojim članovima. Scijentologija radije prepušta svakom članu osobno da kroz Auditing polako raste i malo po malo usvaja jednu po jednu dinamiku te kad dođe, konačno, do osme dinamike, prihvatit će postojanje beskonačnoga, tj. Boga i uspostaviti odnos s njime. Upravo zbog toga, spasenje u Scijentologiji postiže se pomoću duhovnog rasta i osobnog prosvjetljenja.⁴²

2.7. Reinkarnacija

Scijentologija zastupa i učenje o reinkarnaciji. Ovo nije čudno, pogotovo ako znamo da je Hubbard u mladosti putovao po Istoku i stupio u kontakt s budizmom, koji je na njega ostavio duboki utisak. Osim toga, scijentolozi ističu kako su se mnogi ljudi tijekom Auditinga, uvjerali da su živjeli u prošlosti. Zapravo, prema Hubbardovom učenju Thetan koji prebiva u čovjeku, nakon što čovjek umre, ide dalje i traži novo tijelo. Scijentologija

⁴⁰ Isto, 37-38.

⁴¹ Usp. Isto, 38.

⁴² Usp. *Un catechismo su Scientology*, u: *Che cos'è Scientology?*, 530.

preuzima koncept reinkarnacije sa značenjem: nanovo se roditi u nekom drugom tijelu.⁴³ Thetan prelazi iz jednog tijela u drugo. Ovo učenje o prelaženju thetana iz jednog tijela u drugo ostavlja mnoga pitanja otvorenima, npr. kad sretnemo neku osobu, pitanje je: tko je ona, tj. čiji thetan prebiva u njoj i kako to otkriti?

3. POZNAVANJE ŽIVOTA

“Prijatelj kojeg najviše zanemarujete, ste vjerojatno vi sami. Međutim svaki čovjek, da bi mogao postati istinski prijatelj svijetu oko sebe, mora prvo postati prijatelj samome sebi”, piše Hubbard u prvom poglavlju knjige *Samoanaliza*, i nastavlja: “U današnjem društvu (...) malo je ljudi koji nisu na svakom koraku podvrgnuti kampanji koja ih uvjerava da vrijede puno manje nego što misle. (...) Vrijeme je da se borite za najboljeg prijatelja kojega ćete ikada imati – samoga sebe. (...) Ne morate znati atomsku fiziku da biste poznavali sebe, ali trebate općenito znati nešto o očiglednom cilju samog života i posebice o svojim vlastitim ciljevima.”⁴⁴

Da bismo mogli upoznati sami sebe i svijet oko sebe potrebno je prvenstveno usvojiti znanje o glavnim dijelovima ljudskog života, a njih Hubbard naziva dinamikama i ima ih osam.

3.1. *Osam dinamika*

Hubbard govori o *Osam dinamika* ili motivacija. To su glavni dijelovi ljudskog života, a odnose se na ljudsko postojanje. Neka osoba naglašava više jednu dinamiku, druga osoba neku drugu, ili neku kombinaciju smatra važnijom od druge kombinacije.⁴⁵

U knjizi *Scijentologija – Osnovne misli*, Hubbard donosi svih *Osam dinamika* ovim redom:

Prva dinamika: je poriv prema postojanju samoga sebe. To je u potpunosti izražena individualnost i može se zvati *osobna dinamika*.

⁴³ Usp. *Isto*, 531-532.

⁴⁴ L. Ron Hubbard, *Samoanaliza*, 13-14.

⁴⁵ Usp. L. Ron Hubbard, *Scijentologija – Osnovne misli*, 37. Vidi još i *Scientology: conoscenza della vita*, u: *Che cos'è Scientology?*, 68-73.

Druga dinamika: je poriv prema postojanju kroz seksualnu aktivnost. Ova dinamika ima dva odjeljka: a) seksualni čin, b) obitelj, a uključuje podizanje djece. Ova se dinamika zove *dinamika seksa*.

Treća dinamika: je poriv prema postojanju u grupama pojedinaca. Bilo koja grupa (škola, grad, itd.) dio je treće dinamike. Ova se dinamika može zvati *grupna dinamika*.

Četvrta dinamika: je poriv prema postojanju čovječanstva ili kao dio čovječanstva. Jedna rasa može se smatrati dijelom treće dinamike. Sve ljudske rase zajedno čine četvrtu dinamiku. Može se nazvati i *dinamika čovječanstva*.

Peta dinamika: je poriv prema postojanju životinjskog i biljnog svijeta. Može se nazvati i *dinamika životinja*.

Šesta dinamika: je poriv prema postojanju kao fizički univerzum. Ovaj je univerzum sastavljen od materije, energije, prostora i vremena. U Scijentologiji uzimaju prva slova od svake riječi kako bi napravili riječ MEST (engl. Matter, Energy, Space, Time). To se može nazvati *dinamika univerzuma*.

Sedma dinamika: je poriv prema postojanju duhovnih bića ili kao duhovno biće. To se može nazvati *duhovna dinamika*.

Osma dinamika: je poriv prema postojanju kao beskonačnost. Ona se također može nazvati Višim Bićem. To se može nazvati *dinamika beskonačnosti* ili *dinamika Boga*.⁴⁶

Ovih *Osam dinamika* važni su za Scijentologiju i njezino shvaćanje čovjeka i svijeta. Scijentolozi ih nazivaju po brojevima, bez posebnog dodavanja imena. Hubbard je napisao kako: "Ovih osam dinamika koristi se u scijentološkoj komunikaciji i treba ih savršeno naučiti kao dio scijentološkog vokabulara. Sposobnosti i mane pojedinca mogu se shvatiti pregledom njegovog sudjelovanja u raznim dinamikama."⁴⁷

3.2. Tonska skala

Tonska skala jedan je od vrlo važnih instrumenata u Scijentologiji. Izrasla je iz svakodnevnog promatranja ljudi i rada s njima. Brojčane vrijednosti koje se koriste u tonskoj skali jesu od 0,0 do 4,0 gdje 0,0 označava smrt, a broj 4,0 označava vrhunac ili potpunu radost.

⁴⁶ Usp. L. Ron Hubbard, *Scijentologija – Osnovne misli*, 38-39.

⁴⁷ *Isto*, 40.

Hubbard kaže kako: "Ova skala se temelji na znanstvenom promatranju engrama tijekom rada. Kada se engram pronađe i razotkrije, vrlo široki spektar po kojem se može kretati počinje od *apatije*, razvija se u *ljutnju* (ili raznorazne oblike antagonizma), napreduje u *dosadu* i na kraju postiže *radost* ili potpuno iščezava."⁴⁸

Ton 0,0 jest smrt pojedinca. Od 0,0 prema 1 nalazi se skup emocija koji se naziva apatija. Od 1,0 do 2,0 nailazimo na antagonizam, a on uključuje sumnjičavost, nezadovoljstvo i ljutnju. Od 2,0 do 3,0 nailazimo na dosadu. Od 3,0 do 4,0 nalaze se emocije koje se protežu od bezbrižnosti do radosti. Ton 4,0 označava osobu koja je postigla potpunu racionalnost i radost.⁴⁹

Da bismo saznali koju tonsku skalu ima pojedini engram, potrebno ju je izračunati. Na koji način se računa? "Zbroj tonova dinamika, podijeljen s brojem dinamika, dat će potencijalnu bročanu vrijednost nekog pojedinca. Naravno, ta vrijednost varira ovisno o postojanju restimulatora u njegovoj okolini koji reaktiviraju engrame. Opći ton pojedinca je važan i zbog dijagnoze i zbog pronalaženja rješenja slučaja."⁵⁰

Prosjek ljudskog roda, prema ovoj tonskoj skali, bio bi blizu 3,0. Preko ove tonske skale scijentolozi mogu pokazati i vidjeti na koji se način svaki pojedini čovjek nosi sa životom te kako emocionalno reagira na probleme na koje nailazi u svom životu i okolini. Svakako, kad engram postigne vrijednost 4,0 na tonskoj skali, trebao bi nestati. Ako ne nestane, onda je vrlo vjerojatno da njegov *basic engram* nije bio izbrisan te je potrebno ići u daljnje traženje sve dok se ne dođe do *prvog engrama*. Tonska skala je vrlo važna za Scijentologiju i stoga oni koji žele biti Auditori potrebno je da ju vrlo dobro razumiju i nauče.⁵¹

4. VJEROVANJE SCIJENTOLOŠKE CRKVE

Vjerovanje scijentologije napisao je L. Ron Hubbard odmah nakon utemeljenja crkve u Los Angelesu. Nakon što ga

⁴⁸ L. Ron Hubbard, *Dijanetika – Izvorna teza*, 59.

⁴⁹ Usp. *Isto*, 59.

⁵⁰ *Isto*, 60.

⁵¹ Usp. *Isto*, 60. Za dublje razumijevanje i detaljniji opis Tonske skale, potrebno je pogledati L. Ron Hubbard *Dijanetika – Moderna znanost o mentalnom zdravlju*, 131-144 i *Scientology: Conoscenza della vita*, u: *Che cos'è Scientology?*, 74-79.

je Hubbard napisao, Scijentološka crkva je odlučila službeno usvojiti ovo Vjerovanje jer ono na sažet način pokazuje ono što scijentolozi vjeruju. Scijentološka crkva vjeruje⁵²:

1. da svaki čovjek, svih rasa i vjerovanja, jest stvoren sa istim pravima;
2. da svaki čovjek ima neotuđivo pravo na izbor i ispovijedanje vlastitih religioznih uvjerenja;
3. da svaki čovjek ima neotuđivo pravo na život;
4. da svaki čovjek ima neotuđivo pravo na mentalno zdravlje;
5. da svaki čovjek ima pravo na vlastitu obranu;
6. da svaki čovjek ima pravo na shvaćanje, izbor, pomaganje vlastitih organizacija, crkava i vlada;
7. da svaki čovjek ima pravo slobodno misliti, slobodno govoriti, slobodno pisati svoja vlastita uvjerenja, i da se ima pravo boriti se, pisati ili izražavati vlastita viđenja o drugim mišljenjima;
8. da svaki čovjek ima pravo na stvaranje vlastite vrste;
9. da ljudske duše imaju ljudska prava;
10. da studij ljudskog uma i liječenje bolesti koje imaju korijen u umu ne smiju biti odvojene od religije niti im smije biti odobreno biti u nereligioznom području;
11. nitko ispod Boga nema pravo oduzeti ili nijekati ova prava, javno ili tajno;
12. da je čovjek u svojoj biti dobar;
13. da čovjek traži kako preživjeti;
14. da njegovo preživljavanje ovisi o njemu samome i njemu sličnima i o njegovom postizanju bratstva sa svemirom;
15. da Božji zakoni zabranjuju čovjeku da uništi svoju vrstu;
16. da Božji zakoni zabranjuju čovjeku da uništi mentalno zdravlje drugog čovjeka;
17. da Božji zakoni zabranjuju čovjeku da uništi ili zarobi dušu drugog čovjeka;
18. da Božji zakoni zabranjuju čovjeku da uništi ili smanji mogućnost preživljavanja drugih ljudi ili vlastite grupe;
19. da duh može biti spašen;
20. da duh može spasiti ili ozdraviti tijelo.

⁵² Usp. *Il credo della Chiesa di Scientology*, u: *Che cos'è Scientology?*, 619.

ZAKLJUČAK

Na koncu, možemo reći da se uz scijentologiju vežu mnogi skandali i sudske tužbe, ponekad ih istražuje ih i FBI. Ipak, činjenica je da Scijentološka crkva i danas postoji te osmišljava živote svojim sljedbenicima. Postoje ljudi koji vjeruju u ono što je L. Ron Hubbard napisao i u njegovim riječima crpe snagu za svoj život. Međutim, postoje i oni koji su se razočarali u Scijentološku crkvu te su je napustili, a poneki i tužili. Možemo se pitati: ima li scijentologija budućnost? Scijentolozi vjeruju da je budućnost, zapravo, u njihovim rukama, tj. budućnost i opstanak cijeloga svijeta ovise o tome hoće li čovjek prihvatiti ili odbaciti scijentološko učenje: "S obzirom da je čovjek sada opremljen s dovoljno oružja da uništi cijelo čovječanstvo na Zemlji, nastanak nove religije koja je u mogućnosti pomoći čovjeku, od vitalnog je značaja. Scijentologija je takva religija. Nastala je iz istog izvora kao i atomska bomba. Osnovno znanje scijentologije dolazi iz atomske fizike, više matematike i razumijevanja drevne istočnjačke mudrosti. Scijentologija može učiniti točno ono što kaže da može. Pomoću scijentologije čovjek može spriječiti ludilo, kriminal i rat. Ona je tu da ju se upotrebljava. Ona služi za poboljšanje čovjeka. Danas se glavna utrka na zemlji ne vodi između dviju nacija. Jedina utrka koja je u ovom trenutku važna je ona između scijentologije i atomske bombe. Kao što kažu dobro poznati autoriteti, povijest čovječanstva zasigurno ovisi o tome što će pobijediti."⁵³

Iako scijentolozi vjeruju da je budućnost njihova te kažu za sebe su danas najbrže brojčano rastuća religija svijeta, ipak, još uvijek nisu dovoljno jaki da igraju značajniju ulogu na religijskoj sceni svijeta. Imaju različite strategije privlačenja novih sljedbenika, a jedna od novijih koju je uveo David Miscavige jest preko učlanjivanja svjetski poznatih glumaca popularizirati i širiti scijentologiju. Scijentološka crkva ima dva velika problema s kojima se mora suočiti i riješiti ih u svoju korist, ako želi postati velika svjetska religija. Prvo, scijentologija kao religija priznata je samo u Sjedinjenim Američkim Državama i to zaslugom Hubbardova nasljednika Davida Miscavigea te moraju poraditi na tome da ih priznaju i da dobiju status religije i u drugim državama svijeta, a što im nikako ne polazi za rukom, te drugo,

⁵³ L. Ron Hubbard, *Scijentologija – osnovne misli*, 169.

za Scijentološku crkvu veliki je problem što se o njima uglavnom piše i spominje ih se u kontekstima skandala i sudskih tužbi, izrabljivanja i trgovanja ljudima, a ne kroz pomaganje drugima kroz različite programe po cijelom svijetu. Često puta, na sami spomen Scijentologije kod ljudi se javlja strah jer ih doživljavaju kao sektu koja se bavi kriminalnim aktivnostima te ne žele ništa imati s njima. Sve su ovo činjenice o kojima Scijentološka crkva itekako vodi računa jer ih one prate od samog postanka te je Hubbard zattoo i osnovao *Guardians Office* (GO), čiji je zadatak razračunavanje sa izvanjskim neprijateljima. Specijalna jedinica *Guardians Office-a* zove se *Branch One*, koja se služi svim sredstvima, legalnim i ilegalnim, u borbi protiv njihovih neprijatelja. U jednom trenutku, ova je agencija postala moćnija i od samog Hubbarda te su imali svu moć u svojim rukama. Svakako, budućnost scijentologije uvelike ovisi o tome kako će se nositi i na koji će način riješiti ova dva velika problema.

Temama koje smo obradili u ovom radu, zapravo smo samo na prvoj stepenici razumijevanja kompleksne stvarnosti kao što je scijentologija. Ipak, bez poznavanja ovih osnovnih pojmova, lako se može izgubiti u labirintu kompliciranog učenja koje je ostavio u nasljedstvo Scijentološkoj crkvi, ali i svijetu, R. Lon Hubbard. U svakoj knjizi koju je Hubbard napisao stoji na početku *Važna napomena* koja glasi: “Dok čitate ovu knjigu, pazite da nikad ne prijedete preko riječi koju u potpunosti ne razumijete. Jedini razlog zbog kojeg netko odustane od učenja, zbuni se ili ne može učiti je taj što je prešao preko riječi koju nije razumio. Zbunjenost ili nesposobnost razumijevanja ili učenja dokazi nakon riječi za koju osoba nije imala točnu definiciju i nije je razumjela. (...) Nikada ne prelazite preko nedefinirane riječi – to je najvažniji podatak na cijelom području učenja. (...) Stoga, dok proučavate ovu knjigu nipošto nemojte prijeći preko riječi koje niste u potpunosti razumjeli.”

Osim Hubbardova učenja o kojem smo nešto napisali u ovom radu, Scijentološka crkva također ima i svoju organizacijsku strukturu, hijerarhiju, kler, liturgijske čine, znakove, te djeluje na socijalnom planu kroz različite organizacije, npr. *Narconon*, pomažući u liječenju ovisnosti, pomaganju stradalih područja u prirodnim katastrofama, kao što su potresi, poplave, nuklearne katastrofe (Japan), itd. Sve ove teme izlaze iz okvira ovoga rada, te zbog svoje važnosti za scijentologiju, ali i za njezino

bolje upoznavanje, zaslužuju da se o njima progovori drugom prigodom.

SCIENTOLOGY – INTERPRETATION OF BASIC CONCEPTS

Summary

This article deals with the interpretation of the basic concepts of Scientology. Namely, to be able to draw somewhat closer to understanding such a complex reality as Scientology is, one has to start from the basic theses or principles. In the first chapter we have briefly presented the life and work of the founder of the Church of Scientology, Lafayette Ron Hubbard. On the one side, there is his official biography written by the Church of Scientology, and, on the other side, there are unofficial biographies of various authors. The problem is that, at some points of his life, these two sides diverge. In the second chapter we have briefly outlined the basic teaching of Dianetics, basic axioms of Dianetics and parts of man according to Hubbard's teaching. Moreover, this chapter talks about reaching the state of *Clear*, conceptions of life and death, life after death, i.e. reincarnation, and the concept of God in Scientology teachings. Namely, all these are very important themes that enable us to understand how Scientology experiences man, his life and death, and what awaits him after death. The third part talks about the main parts of human life, which Hubbard calls dynamics and there are eight of them: 1. dynamic of self; 2. dynamic of sex; 3. group dynamic; 4. dynamic of mankind; 5. dynamic of animals; 6. dynamic of universe; 7. spiritual dynamic; 8. dynamic of infinity or dynamic of God. These eight dynamics are used in Scientology communication and they have to be perfectly learned as a part of Scientology vocabulary. The fourth chapter talks about the Creed of the Church of Scientology. It is written by the founder of Scientology L. Ron Hubbard. It contains the basic tenets of the Church of Scientology faith.

Key words: *Scientology, Lafayette Ron Hubbard, Dianetics, Eight Dynamics, Clear, Thetan, Creed.*